

Entrevista a Biel Morell

Parlem amb en Biel Morell, un alpicatí compromès, lluitador i bona persona, valors que avui en dia costen de trobar.

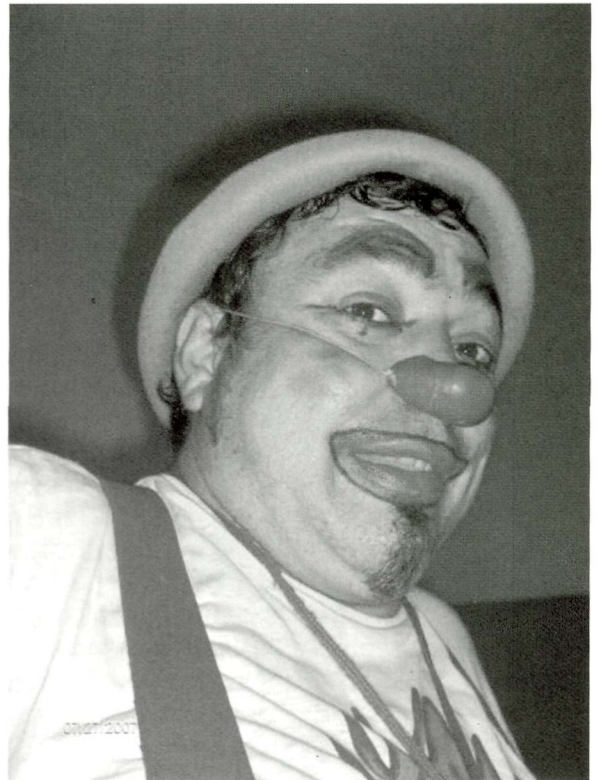
Aquest juliol en Biel i en Jordi Baiget varen fer una expedició a Sierra Leone amb Pallassos sense Fronteres, per tal de portar el somriure a més de 4.300 persones durant 15 dies. De fet l'any 95 en Biel ja havia participat a una expedició a Bòsnia amb la mateixa finalitat. Parlem amb ell, a veure què ens explica...

-Biel, quina és la situació que us vàreu trobar a Sierra Leone?

Doncs, Sierra Leone porta molts anys al rànquing de països pobres, el país més pobre del món durant 14 anys, pobresa que ve donada pels diamants, encara que sigui incongruent. Per culpa de l'explotació del diamants entre els rebels, que eren mercenaris pagats pels grans mercaders i el president de Libèria i l'exèrcit governamental, Sierra Leone és un país productor de diamants i Libèria no. Libèria exportava diamants i Sierra Leone no i aquest va ser un dels factors de la guerra.

Derivat de la guerra, un dels mals és els desplaçaments grans de gent d'una banda a l'altra del país i l'altre les mutilacions: tallaven braços i cames als presoners perquè no votessin o no poguessin treballar la terra. Un altre mal de la guerra és la qüestió dels nens soldat, un dels grans mals d'Àfrica, no per culpa dels africans, aquestes pràctiques són qüestió dels assessors militars. L'altre mal és les nenes que s'han fet servir com a esclaves sexuals. És clar, si hi ha nens soldats hi ha d'haver esclaves sexuals.

Aquests són els mals de la guerra i les conseqüències de la vida actual del país, una guerra de 10 anys més cinc anys de pacificació, una guerra llarga i cruel. Ara ja fa cinc anys que es va aconseguir la pacificació del país, tothom està desarmat i ara a conseqüència d'això es viu en un país que li costa molt recuperar-se. És clar! Pràcticament no hi ha menjar, és deficitari en la producció d'aliments, que és el bàsic, i gairebé s'ha d'importar tot. La seva agricultura és molt bàsica, tan primitiva que quan arriben les pluges es pateix gana perquè no hi ha producció, a més a més hi ha un govern fruit de la guerra i dels amics occidentals, on el governants són totalment corruptes. Més desastrosa no es pot definir la situació!

-Quina va ser la vostra missió? Què hi vàreu fer?

La nostra missió va ser com són totes les missions de Pallassos sense Fronteres, portar una mica el somriure als grans i petits. Aquesta és a *grosso modo* la nostra feina com a pallassos en aquestes missions.

Bàsicament va ser a les zones rurals, que són poblats dins la selva, per arribar als quals cada dia fèiem molts quilòmetres per pistes complicades. Allí el nostre espectacle el fèiem servir com a reforç de Metges del Món, on ells hi tenen diversos projectes oberts: fer centres de salut, formar personal per assistir els centres, a més a més de fer pous als poblats per poder regar i tenir aigua potable al poble. Nosaltres fèiem de suport, ells dins l'espectacle aprofitaven per donar missatges de salut: rentar-se les mans abans de menjar, després de cagar tapar-ho... en fi, donaven bàsicament missatges d'higiene aprofitant l'espectacle.

A la zona no rural, Freetown i voltants, donàvem suport als projectes de Handicap Internacional, que eren projectes socials amb centres cívics per a nens de carrer i les seves famílies, nens soldat... Era una feina més psicològica, és a dir, portàvem el somriure a zones degradades psicològicament. Així com a les zones rurals era més pobresa material, a la ciutat era una lluita més salvatge i realment tant en Jordi com jo, quan n'hem parlat,

considerem que valia la pena portar un somriure per fer-los desconnectar, i realment ho aprofiten i valia la pena.

-Vàreu tenir problemes d'acollida?

Aquesta sí que és una qüestió important. El primer dia la nostra sorpresa va ser que la policia de duanes ens va robar, amb totes les lletres, *com a lladres*. Ens van robar molts diners. Això ens va espantar i fins i tot ens va fer pensar si valia la pena. Puc dir que va ser un fet aïllat que ara explico com una anècdota i això ens va ajudar a conèixer altres personatges, i cal dir que la policia de carrer no és com la de duanes.

La gent t'acull molt bé. A vegades et sents observat, és clar, un blanc davant de tants negres... Però la gent vol saber de tu. No vénen amb cap maldat i quan assumeixes aquest rol et passa el *susto* del primer dia i veus que realment val la pena. Et saluden pel carrer... Aquí és diferent, aquí no ens preocupem pel veí. Realment són gent pobre però molt agradable, pobre amb materials i rics amb esperit. Gent jove amb esperança de vida curta. La sensació pel carrer és brutal: olor, color i soroll. És abrumador, tot són sensacions. Una vida molt intensa, no sé... és brutal.

A més a més de la gent, hi ha una sèrie de cooperants internacionals (Creu Roja, enginyers, professors d'universitats, metges cubans, policies internacionals...) que també ens van acollir molt bé. L'hospital de Lunsar està agermanat amb l'hospital de Sant Joan de Déu de Barcelona.

-Com responia la gent a les representacions?

Bé, és complicat d'explicar perquè dius: com ens entendrem? A les zones rurals la gent no entenia ni l'anglès, allí hi ha moltes llengües, tantes com tribus. Llavors al nostre espectacle

fèiem servir paraules nostres, inventades, amb anglès i crioll, que és l'idioma que parla la gent de Sierra Leone de capital. Barreja d'anglès, idiomes europeus africanitzats... Estrany, molt estrany. Aleshores et plantejaves si ho entenien. Potser no entenien ben bé el que fèiem, però entenien el conflicte entre pallassos. Llavors ja entraven al joc i veien que allí passava alguna cosa, veien les coses dels pallassos, ho entenien i s'ho passaven bé. Sembla estrany, però el llenguatge dels pallassos és més internacional del que ens pensem.

“SEMBLA ESTRANY, PERÒ EL LLENGUATGE DELS PALLASSOS ÉS MÉS INTERNACIONAL DEL QUE ENS PENSEM”

-Com és la vida a Sierra Leone?

Molt intensa, perquè surts al carrer i tot és un bullici de gent amunt i avall, des de primera hora, un bullici immens. Imatges típiques de gent, dones i nens amb coses al cap, des de cartrons d'ous fins a cabassos de pedres. I sembla un ritme frenètic, però quan ho coneixes veus que ningú té pressa.

Quan quedaves havies de preguntar: hora normal o hora de Sierra Leone? Perquè l'hora de Sierra Leone sempre és *ja ho farem, sempre tenim temps*, i al final l'horari no compta: has quedat i *ja ens trobarem*. La gent no té pressa. Viuen molt intensament la vida, emocions. Parlant gesticulen molt.

Miren molt l'avui, amb el futur ni s'hi pensa; per ells el futur no existeix. També viuen molt de cara a occident i això es nota a la capital, que és on estan emmirallats per l'occidentalització. El futbol és importantíssim. Els mòbils, les parabòliques i el vestir a la moda pesen molt, encara que es morin de gana.

-En què consisteix l'espectacle que portàveu a Sierra Leone?

Doncs és una sèrie de gags que el Jordi i jo ja havíem fet temps abans, a Escudella Clown. Són gags senzills basats en música, una mica de màgia i molta voluntat. Un espectacle molt senzill que aquí funciona i que allí vàrem veure que també. La llengua gestual sí que arriba. Hi ha coses que no tenen fronteres: el llenguatge dels pallassos no té fronteres. Si ho mirem des de dins per la situació d'aquí i d'allà, amb gent diferent, amb diferències socials i culturals, és curiós que unes mateixes tonteries els puguin fer riure igual. Per exemple, a Bòsnia la situació era dura, però abans de la guerra la situació era igual que aquí, que a Sierra Leone. Realment

som en un món tan diferent però alhora tant semblant... I si riem del mateix per què hi ha tantes diferències?

-Què és Pallassos sense Fronteres?

Pallassos sense Fronteres és l'ONG de les arts. És una ONG que es dedica a portar el somriure i l'esperança a les zones degradades per la guerra i per les catàstrofes. Hem promogut davant l'Unesco que el somriure sigui considerat patrimoni de la humanitat, ja que tothom reconeix que és una ajuda psicològica. Pallassos sense Fronteres reforça la feina que fan altres ONG. Ajuda psicològica. Portar el somriure, molta gent es pensa que és una tonteria, però jo he vist a la cara de la gent que ho valoren com un tresor. És una tasca que fem totalment desinteressadament i amb moltes ganes. i afecte. A més, creiem que és una cosa útil, si no no ho fariem. I parlo per mi i per tots els Pallassos sense Fronteres que hi ha i hi haurà.

-Com vas entrar a Pallassos sense Fronteres?

Primer m'hi vaig implicar perquè vaig conèixer el Jordi, o sigui que el Jordi és el culpable d'entrar en contacte amb pallassos i de moltes altres coses semblants. I l'altra qüestió és perquè sempre he pensat que un altre món és possible i la meva mania ha estat sempre voler-lo canviar.

“SEMPRE HE PENSAT QUE UN ALTRE MÓN ÉS POSSIBLE I LA MEVA MANIA HA ESTAT SEMPRE VOLER-LO CANVIAR”

-Des d'aquí com podem col·laborar?

A veure, Pallassos sense Fronteres, doncs difonent la seva obra, per dir-ho d'alguna manera. Fent donatius, la gent es pot fer membre solidari, comprant el merchandising...

-Totes les ONG són iguals?

Evidentment que no, n'hi ha moltes. Bé, la majoria intenten millorar el món i són de bona voluntat, però a tot arreu sempre hi ha infiltrats que busquen beneficis o que aprofiten la propaganda de tot el que poden. Però tampoc cal desconfiar a la primera. Si a algú li interessa alguna ONG, ha de preguntar, mirar, saber què i qui hi ha al darrere, i llavors valorar i decidir. Si mires una mica, saps. N'hi ha moltes de bones.

-Quant temps fa que estàs a Pallassos sense Fronteres?

Onze o dotze anys com a membre solidari, he fet dos expedicions i campanyes de suport per aquí per recollir diners i difondre l'organització.

-Com es financen les expedicions?

Les nostres expedicions es financen de donatius de l'administració, d'ajuntaments, les quotes dels membres solidaris i aportacions d'artistes, de pallassos, merchandising i gales que algú desinteressadament organitza. La nostra expedició està finançada per la Carpa de las Risas de Burgos, que és una gala que es fa cada any a les festes de Burgos.

-Com et sents tu després d'una expedició? Com et queda el cos?

No és fàcil, no és fàcil de pair. Evidentment arribes físicament cansat, sol físicament. Mentalment, carregat de piles. Tant ara com després de Bòsnia, arribes anímicament amb la moral fins dalt, però amb una confusió mental molt gran, perquè passar del primer món al tercer, i tornar al primer després de 20 dies és quelcom molt més fotut que el *jet lag* de l'avió. Estàs tot un temps que el cap et bull contínuament, ho has de pair. Aquesta entrevista al cap d'una setmana no l'hagués pogut fer. Només et diré que el Jordi i jo no en

